

Περιβαλλοντική εκπαίδευση

Εκπαιδευτήρια Ηλιάδη

Η δασκάλα και οι μαθητές της Γ' Τάξης

Αγαπητέ αναγνώστη,

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ΠΕ) αναπτύχθηκε σταδιακά από τη δεκαετία του 1960, εξαιτίας των οξυμένων περιβαλλοντικών προβλημάτων, με στόχο την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών και την προοπτική να αντιπαρατεθεί στα στερεότυπα και προκαταλήψεις που βασίστηκαν για πολλά χρόνια στην κυρίαρχη αντίληψη που θεωρεί τον άνθρωπο αφέντη της φύσης. Ο πλανήτης Γη όπως αποτυπώθηκε από το πλήρωμα της διαστημικής αποστολής "Απόλλων 17".

Πρόκειται για μια συνεχή διαδικασία εκπαίδευσης ατόμων όλων των ηλικιών, εντός και εκτός σχολικού πλαισίου, με σκοπό τη διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών που συμμετέχουν ενεργά στα κοινωνικά ζητήματα. Η διεξαγωγή της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης περιλαμβάνει παιδαγωγικές μεθόδους και δραστηριότητες που ενισχύουν την κριτική σκέψη, την ομαδική εργασία, την διεπιστημονικότητα, καθώς επίσης προωθεί το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία. Έχει στόχο την καλλιέργεια της ολιστικής άποψης για το περιβάλλον και την αντιμετώπιση των προβλημάτων λαμβάνοντας υπόψη επιπλέον την πολιτική, κοινωνική, οικονομική και πολιτισμική κατάσταση.

Στόχοι μας έγιναν η ενημέρωση για θέματα που βασανίζουν τον πλανήτη μας, η ευαισθητοποίηση, οι δράσεις και τρόποι αντιμετώπισης και τα κοινωνικά περιβαντολογικά θέματα που δημιουργούν υπεύθυνους πολίτες.

Η Δασκάλα Φωτεινή Σίμου και οι Μαθητές
της Γ' Τάξης!

Δραστηριότητα 1

«Η Γη εκπέμπει S.O.S.!!!»

Αναφορά σε σημαντικά προβλήματα που προκαλούν κλιματική αλλαγή»

Οφείλουμε να την ακούσουμε

Ατμοσφαιρική ρύπανση, φαινόμενο του θερμοκηπίου, τρύπα του όζοντος, όξινη βροχή, αύξηση των απορριμμάτων. Φαινόμενα τα οποία πριν από μερικές δεκαετίες ήταν άγνωστες λέξεις, τώρα παίρνουν σάρκα και οστά δίνοντας μορφή στο χειρότερο εφιάλτη μας: έναν πλανήτη που δεν θα μπορεί να συντηρήσει και την πιο απλή μορφή ζωής. Δεν είναι σενάριο επιστημονικής φαντασίας. Είναι η πραγματικότητα που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν σε λίγα χρόνια τα παιδιά μας. Μια πραγματικότητα που θα καθιστά ουσιαστικά αδύνατη την επιβίωση μας στον πλανήτη.

Στις ανεπτυγμένες χώρες, μεταξύ των οποίων και η χώρα μας, πολλοί άνθρωποι εξακολουθούν να ζουν χωρίς να σέβονται το περιβάλλον, είτε λόγω άγνοιας είτε λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος. Και εδώ ακριβώς είναι που απαιτείται μια ριζική αλλαγή συμπεριφοράς και πρακτικής, έτσι ώστε η χρήση των φυσικών πόρων να γίνεται με πιο ορθολογικό τρόπο. Προσέχω και φροντίζω το περιβάλλον σημαίνει **«είμαι υπεύθυνος, ενεργός πολίτης που έχω εντάξει στην καθημερινότητά μου μια εντελώς φιλική προς το περιβάλλον στάση»**. Σημαίνει ότι «προσέχω να μην ρυπαίνω ούτε στο ελάχιστο», ότι «μαθαίνω στα παιδιά μου πως με το να πετούν χαρτιά στο δρόμο και πλαστικά στη θάλασσα προκαλούν άλλο ένα πλήγμα στο επιβαρυνμένο περιβάλλον μας». Επίσης, ότι «δεν σπαταλάω άσκοπα νερό και ενέργεια, και συμμετέχω ενεργά στις προσπάθειες πολιτών, Πολιτείας αλλά και περιβαντολογικών οργανώσεων.

Βασίλης Μιαούλης

Ο πλανήτης Γη εκπέμπει για μια ακόμη φορά S.O.S . Μόνο που αυτή ίσως να είναι η τελευταία προειδοποίηση για τον κίνδυνο από την άνοδό της θερμοκρασίας του πλανήτη. Η αύξηση αυτή θα βάλει τον πλανήτη εκτός τροχιάς με καταστροφικά αποτελέσματα, όπως άνοδο της στάθμης των θαλασσών εκτεταμένη ερημοποίηση, λιώσιμο των πάγων και

μεγαλύτερη συχνότητα ακραίων καιρικών φαινομένων, που θα επηρεάσουν άσχημα την υγεία την ποιότητα την ασφάλεια των ανθρώπων. Ο πλανήτης έχει διορία έως το 2030 να περιορίσει τις καταστροφικές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Για να πετύχουμε αυτόν το στόχο το στόχο πρέπει όλοι να προσπαθήσουμε να αλλάξουμε τις καθημερινές μας π.χ. να τρώμε λιγότερο κρέας, να περπατάμε ή να χρησιμοποιούμε ποδήλατο, να μετακινούμαστε με τρένα αντί για αεροπλάνα.

ΌΛΑ ΕΙΝΑΙ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΑΣ!

Κυριάκος Μητσάκος

Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει όλες τις περιοχές του κόσμου απ' άκρη σ' άκρη. Έντονα καιρικά φαινόμενα, μεγάλες περίοδοι καύσωνα και ξηρασίας, πλημμύρες και διάβρωση του εδάφους κάνουν τη Γη να υποφέρει. Η άγρια χλωρίδα και πανίδα αντιμετωπίζει υψηλό κίνδυνο εξαφάνισης. Η θερμοκρασία αυξάνεται επικίνδυνα, με έντονη ξηρασία ή ισχυρές βροχοπτώσεις, έχουν σαν αποτέλεσμα ζώα και φυτά να απειλούνται. Οι ανθρώπινες κοινωνίες ταλαιπωρούνται επίσης, από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Καύσωνες, ξηρασίες και καταιγίδες δυσκολεύουν τις συνθήκες διαβίωσης των ανθρώπων, καταστρέφουν τις γεωργικές σοδειές, ενώ σοβαρά προβλήματα προκαλούνται σε σπίτια και ολόκληρες πόλεις. Πρέπει όλοι να περάσουμε το μήνυμα ότι η κλιματική αλλαγή μπορεί να περιοριστεί, αρκεί όλοι μαζί και ο καθένας ξεχωριστά να αλλάξει τις καθημερινές του συνήθειες και επιλογές.

Σέμι Νάννου

Η κλιματική αλλαγή παγκοσμίως έχει δημιουργήσει πολλά προβλήματα σε κάθε ζωικό οργανισμό που βρίσκεται πάνω στη Γη. Ένα από αυτά είναι η εκπομπή καυσαερίων που μολύνουν τον αέρα και δημιουργούν αναπνευστικά προβλήματα στους ανθρώπους και στα ζώα. Επίσης το κόψιμο των δέντρων και οι πολλές πυρκαγιές μειώνουν το οξυγόνο και καταστρέφουν τη ζωή στη φύση. Ακόμη οι άνθρωποι για να φτιάξουν μεγάλες πόλεις κατέστρεψαν τα δάση και η κατασκευή των εργοστασίων που αύξησε την εκπομπή των αερίων, που υπερθερμαίνουν τη Γη με αποτέλεσμα να λιώσουν οι πάγοι και να αυξηθεί η στάθμη τη θάλασσας. Τέλος, η κλιματική αλλαγή φέρνει ακραία καιρικά φαινόμενα που από τη μια σε κάποιες άλλες μεγάλη ξηρασία. Πρέπει για όλους τους λόγους να γίνει κάτι άμεσα.

Μιλτιάδης Μπουγιούκος

Η Γη υποφέρει από την απερισκεψία των ανθρώπων. Πολλές φορές μολύνουν το περιβάλλον πετώντας σκουπίδια. Αυτά τα σκουπίδια οδηγούνται είτε στη θάλασσα είτε στα δάση, όπου τα ζώα μπορεί να φάνε και να πεθάνουν. Από τη μικρή ηλικία τους οι άνθρωποι πρέπει να μαθαίνουν για τέτοιες αξίες, ώστε να τις μεταφέρουν μεγαλώνοντας στα δικά τους παιδιά και έτσι μικροί και μεγάλοι να προστατεύουν το περιβάλλον.

Θανάσης Αλευρομάγειρος

Δυστυχώς όλα είναι ένας κύκλος. Οι άνθρωποι πετούν τα σκουπίδια, τα σκουπίδια με τη σειρά τους πηγαίνουν στη θάλασσα. Τα ψάρια τρώνε τα σκουπίδια και μετά εμείς τρώμε τα ψάρια που έχουν φάει πλαστικά και γενικά διάφορα σκουπίδια. Συνήθως η θάλασσα και

οι ακτές της υποφέρουν από τα σκουπίδια που πετούν οι άνθρωποι. Υπάρχει όμως λύση...
ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ!

Με την ανακύκλωση παίρνουμε όλα αυτά που πιστεύουμε πως είναι άχρηστα και τα κάνουμε ΧΡΗΣΙΜΑ!

Αλεξιάκης – Μαριάντζελα Γαρείου

Η Γη είναι πολύ σημαντική και δεν πρέπει να φερόμαστε έτσι. Είναι το σπίτι μας. Όταν «χαλάμε» τη Γη, τότε είναι σαν να «χαλάμε» το σπίτι μας, σαν να γίνεται πόλεμος. Έτσι μια μέρα δεν θα αντέξει άλλο από όλα αυτά. Γι αυτό, το σωστό είναι να μην πετάμε σκουπίδια και να σεβόμαστε το περιβάλλον στο οποίο ζούμε.

Γιώργος Ατσαλάκης

Η Γη είναι ζωή, χαρά είναι τα πάντα. Είναι η μητέρα φύση που μας προστατεύει και οφείλουμε να την προστατέψουμε και εμείς. Τα ζωά της δίνουν ζωή, εμείς δίνουμε ζωή! Η Γη μας αγαπά και στις μέρες μας, μας ζητά βοήθεια. Τι πρέπει να κάνουμε λοιπόν;

Αγάπη Γεωργοπούλου

Δεν μου αρέσει όταν πετάνε σκουπίδια, γιατί μολύνουν το περιβάλλον. Υπάρχουν όμως οργανισμοί που καθαρίζουν το περιβάλλον και τις ακτές, όπως η Helmera, στην οποία είμαστε εθελοντές. Μου αρέσει να κάνω ανακύκλωση, γιατί βοηθάω έτσι.

Κωνσταντίνος Πούτος

Ατμοσφαιρική ρύπανση, φαινόμενο του θερμοκηπίου, τρύπα του όζοντος, όξινη βροχή, αύξηση των απορριμμάτων. Φαινόμενα τα οποία πριν από μερικές δεκαετίες ήταν άγνωστες λέξεις, τώρα παίρνουν σάρκα και οστά δίνοντας μορφή στο χειρότερο εφιάλτη μας: έναν πλανήτη που δεν θα μπορεί να συντηρήσει και την πιο απλή μορφή ζωής. Στεναχωριέμαι για όλα αυτά που συμβαίνουν στη Γη.

Ελένη Παπαδημητρίου

Δεν είναι σενάριο επιστημονικής φαντασίας. Είναι η πραγματικότητα που θα κάνει δύσκολη τη ζωή στον πλανήτη μας. Όταν χρησιμοποιούμε κάθε μέρα αυτοκίνητο, μηχανή και άλλα μέσα, με το καυσαέριο μολύνουμε το περιβάλλον. Επίσης προκαλείται το λιώσιμο των πάγων.

Προκόπης Παπαγεωργίου

Μέχρι σήμερα η Γη χρειάζεται την βοήθειά μας. Πώς βοηθάμε; Με το να μην σπαταλάμε πολύ νερό. Η Γη χρειάζεται τις δικές μας καλές πράξεις. Στις ανεπτυγμένες χώρες, μεταξύ των οποίων και η χώρα μας, πολλοί άνθρωποι εξακολουθούν να ζουν χωρίς να σέβονται το περιβάλλον, είτε λόγω άγνοιας είτε λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος.

Σταμάτης Ποριώτης

Η Γη βασανίζεται από πολλά. Ένα από αυτά είναι όταν ρίχνουν πετρέλαιο στη θάλασσα. Πολλά πλοία είτε κατά λάθος, είτε επίτηδες ρίχνουν απόβλητα ή σπάνε οι δεξαμενές τους και χύνεται το πετρέλαιο στη θάλασσα. Πολλά ζώα έρχονται σε επαφή με τις πετρελαιοκηλίδες. Πρέπει να αλλάξουμε συμπεριφορά. Προσέχω και φροντίζω το περιβάλλον σημαίνει «είμαι υπεύθυνος, ενεργός πολίτης που έχω βάλει στην καθημερινότητα μου μια εντελώς φιλική προς το περιβάλλον στάση».

Μαριλένα Βασιλειάδη

Οι ειδικοί προειδοποιούν ότι ο πλανήτης έχει διορία να περιορίσει τις καταστροφικές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Για να γίνει αυτό πρέπει να βοηθήσουμε όλοι. Εξαιτίας της αύξησης της θερμοκρασίας, έχει αρχίσει το λιώσιμο των πάγων. Έτσι αυξάνεται και η στάθμη της θάλασσας.

Παναγιώτης Δρυμούσης

Η τρύπα του όζοντος ονομάζεται το φαινόμενο κατά το οποίο το στρώμα του όζοντος που βρίσκεται στα ανώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας της Γης (στρατόσφαιρα) μειώνεται σε πάχος πάνω από την Ανταρκτική. Παρατηρήθηκε για πρώτη φορά το 1985. Επειδή το λεπτότερο σημείο του είναι πάνω από το Νότιο Πόλο. Το όζον στα ανώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας είναι ιδιαίτερα χρήσιμο, καθώς απορροφά τις υπεριώδεις ηλιακές ακτινοβολίες. Οι υπεριώδεις ηλιακές ακτινοβολίες αποτελούν το 10% της συνολικής ηλιακής ακτινοβολίας που φτάνει στη Γη.

Κυριακή Παπαγεωργίου

Η Γη τρώγεται από τους πολέμους, τα σκουπίδια που πετάμε και από τα κτήρια που χτίζουμε. Το τσιμέντο ζεσταίνει τη γη, οπότε αυξάνεται η θερμοκρασία. Όταν πηγαίνω σε χωριά ο ουρανός είναι πιο καθαρός, υπάρχει δροσιά

και το περιβαλλον πιο υγιές. Όταν πηγαίνω στην πόλη βλέπω πολλά σκουπίδια, πολύ μεγάλα κτίρια, έναν πανικό και πολλή ζέστη. Αν αλλάξουμε τον τρόπο που ζούμε η γη θα ανασάνει.

Θάνος Λιναρδάτος

Η Γη στεναχωρείται όταν οι άνθρωποι πετάνε σκουπίδια και δεν προστατεύουν το περιβάλλον. Η κλιματική αλλαγή έχει σημαντικό αντίκτυπο στο έδαφος, ενώ οι αλλαγές στη χρήση της γης και στο έδαφος μπορούν είτε να επιταχύνουν είτε να επιβραδύνουν την κλιματική αλλαγή. Χωρίς υγιέστερα εδάφη και βιώσιμη διαχείριση της γης και του εδάφους, δεν μπορούμε να αντιμετωπίσουμε την κλιματική κρίση, να παράγουμε αρκετά τρόφιμα και να προσαρμοστούμε στο μεταβαλλόμενο κλίμα. Η απάντηση πιθανόν να βρίσκεται στη διατήρηση και την αποκατάσταση βασικών οικοσυστημάτων, καθώς και στο να επιτρέπουμε στη φύση να δεσμεύει άνθρακα από την ατμόσφαιρα.

Επιμέλεια: Σίμου Φωτεινή

Το S.O.S είναι παλιό σήμα κινδύνου που μέχρι σήμερα οι άνθρωποι σε μια εκτάκτου ανάγκης στιγμή καλούν για βοήθεια. Έτσι και η Γη ζητά τη βοήθειά μας στη δύσκολη στιγμή που βρίσκεται εξαιτίας μας. Πόλλοι άνθρωποι αντί να βοηθήσουν τη Γη τη μόλυναν προκαλώντας κλιματικές αλλαγές, η οποία συνδέεται η μία με την άλλη. Για παράδειγμα χτίστηκαν τσιμεντούπολεις, αυτό προκάλεσε την άυξηση της θερμοκρασίας και σε συνδυασμό με το φαινόμενο του θερμοκηπίου προκλήθηκε το λιώσιμο των πάγων. Εμείς οι άνθρωποι πρέπει να αλλάξουμε πορεία στη συμπεριφορά μας και να σώσουμε το σπίτι μας.

Θεοφανία Βασιλοπούλου

Όταν υπάρχει αύξηση της θερμοκρασίας, το έδαφος ξεραίνεται, τα ποτάμια ή οι λίμνες στερεύουν και έτσι δεν υγραίνεται το έδαφος. Η κλιματική αλλαγή έχει φέρει αλλαγές και στα τρόφιμα. Η Γη είναι σημαντική γιατί μας προσφέρει καρπούς και φαγητό, αέρα και νερό. Όλα αυτά τα χρειαζόμαστε καθαρά.

Χαράλαμπος Δέδες

Η μεγαλύτερη ίσως ανησυχία που προκαλεί η κλιματική αλλαγή και η οποία σχετίζεται με το έδαφος είναι το διοξείδιο του άνθρακα και το μεθάνιο που αποθηκεύονται στα μόνιμα παγωμένα εδάφη στην αρκτική περιοχή, κυρίως στη Σιβηρία. Με την άνοδο των παγκόσμιων θερμοκρασιών, τα μόνιμα παγωμένα εδάφη λιώνουν.

Αλέξανδρος Σάλπας

Η Γη είναι το σπίτι μας. Αποτελείται από ξηρά και θάλασσα, στις οποίες ζουν ζώα, ψάρια, φυτά και άλλα. Είναι σημαντικό να προσέχουμε και να προστατεύουμε το περιβάλλον, γιατί έτσι βοηθάμε και εμάς. Αν αφήσουμε την κλιματική αλλαγή, τους ρύπους, και όλα αυτά που βασανίζουν τη Γη, να συνεχίσουν, τότε θα πεθάνουν πολλοί οργανισμοί, θα υπάρξουν πολλές αρρώστιες και δεν θα είμαστε ευτυχισμένοι.

Μελέτης Αλαϊσκας

Οι άνθρωποι επηρεάζουν ολοένα και περισσότερο το κλίμα και τη θερμοκρασία της γης μέσω της χρήσης ορυκτών καυσίμων, της αποψίλωσης των δασών και της κτηνοτροφίας. Αυτές οι δραστηριότητες προσθέτουν τεράστιες ποσότητες αερίων του

θερμοκηπίου σε εκείνα που απαντούν φυσικά στην ατμόσφαιρα, επιδεινώνοντας το φαινόμενο του θερμοκηπίου και την υπερθέρμανση του πλανήτη.

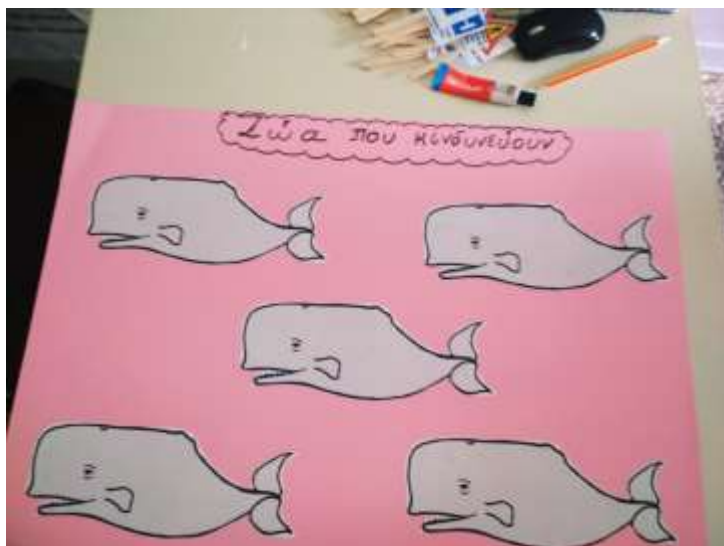
Μαρία Λύτρα

Τα δέντρα βοηθούν, γιατί παίρνουν το διοξίδιο του άνθρακα και μας δίνουν οξυγόνο. Έτσι με το κόψιμο των δέντρων χάνουμε οξυγόνο και τα επικίνδυνα αέρια μένουν στην ατμόσφαιρα. Ακόμα η αύξηση της θερμοκρασίας προκαλεί λιώσιμο των πάγων και αυτό μας ανησυχεί πολύ.

Σπύρος Χριστοφόρου

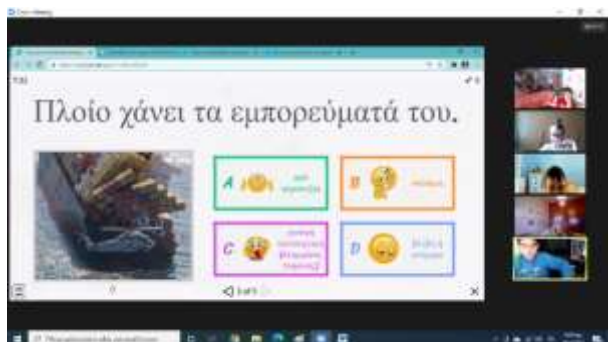
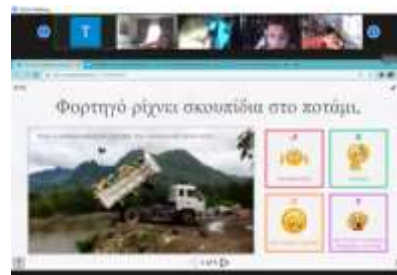
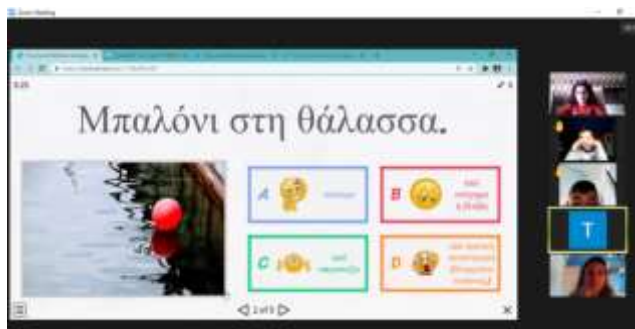
Δραστηριότητα 2

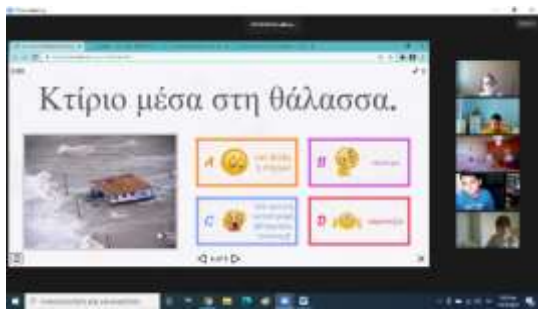
Σε αυτή τη δραστηριότητα οι μαθητές εντόπισαν τα ζώα που βρίσκονται υπό εξαφάνιση, καθώς οι άνθρωποι τα «εκμεταλλεύονται» για διάφορους λόγους, όπως εμπορικούς. Σκοπός ήταν η ενημέρωση και η διάκριση αυτών των ζώων καθώς και η ευαισθητοποίηση των μαθητών.

Δραστηριότητα 3

Οι μικροί εθελοντές μας της ομάδας της Helmera συναντήθηκαν με τον εκπρόσωπό της και αναφέρθηκαν σε κάποια από αυτά τα είδη που βρίσκονται υπό εξαφάνιση στην πρώτη συνάντηση και στη δεύτερη για την έλλειψη νερού στο πλανήτη μας. Μίλησαν για τρόπους προστασίας τους και τρόπους αντιμετώπισης γενικά όσον αφορά τα περιβαλλοντικά θέματα καθώς το πρόγραμμα αποσκοπούσε στην ευαισθητοποίηση και ενσυναίσθηση των μαθητών. Η συνάντηση με το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δραπετσώνας έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην επιμόρφωση των μαθητών μας, καθώς ενημερώθηκαν για σοβαρά περιβαλλοντικά θέματα και λάθη που κάνουμε εμείς οι άνθρωποι. Έπαιξαν, έδρασαν και το υλικό συνοδευόταν και από οπτικοακουστικά μέσα

Δραστηριότητα 4

Στα πλαίσια της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης αναφερθήκαμε στα σκουπίδια και στη σημασία της ανακύκλωσης. Οι μαθητές διδάχτηκαν έννοιες όπως «ανακύκλωση», «πώς κάνουμε ανακύκλωση;», «γιατί κάνουμε ανακύκλωση;», «ποια είναι τα ανακυκλώσιμα υλικά», «τι θα συμβεί στον πλανήτη μας αν συνεχίσουμε να μη σεβόμαστε τη Γη;» σε συνδυασμό με οπτικοακουστικό υλικό. Έπειτα σας παραθέτουν τις ιδέες τους.

Δραστηριότητα 5

Φτιάξαμε το βυθό της θάλασσας με όλα τα ψαράκια και τη θαλάσσια ζωή. Σας την παρουσιάζουμε γεμάτη χαρά και ζωντάνια μιας που ζουν σε υγιή περιβάλλον.

(Οι μαθητές της Γ' τάξης)

Δραστηριότητα 5

Ο πρωτοποριακός, μοναδικός επαναστάτης Χουάν Μιρό (1893-1983) εξέφρασε με το έργο του την περιφρόνησή του στις συμβατικές μεθόδους ζωγραφικής. Είδε και κατανόησε τον σύγχρονο αντιφατικό κόσμο μας με τη δική του ιδιαίτερη υπερρεαλιστική ματιά. Αναζήτησε την αλήθεια στην εναλλακτική του πραγματικότητα, μέσα από την παιδική αναδημιουργία που τον χαρακτήριζε ως καλλιτέχνη. Στα πλαίσια της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και με τη βοήθεια της δασκάλας μας εικαστικής αγωγής Δήμητρας Πουτου σας παρουσιάζουμε τα έργα των παιδιών που προβάλλουν τον κόσμο μας, τον ήλιο, την αρχή, ανθρώπους, σκυλάκια, θάλασσα και καράβια με έναν διαφορετικό τρόπο.

